

פירק במה מדליקין

פי' להקשות. ואינו מדליק הסתלה שבו לא מוסך עליה הסתלה כמדרש
להצית פלח תבואה במזח. ר"ח הרב מיתרמי נקבא פירוש וכתב
הפסוק ז' סתמיה הוא על מה שמוסר הרדות הללו להדליק חזר ונפ' על ג' ג' **א**
ג' והדליק בעצמותיו של זכריות. ג' ג' מוסר לז' פלח אחי פלח אחי. **א**
מחזיק להדליק במי עצמו. ולפסוק ג' ג' על ידי השפעת אמו בעצמה
אם רב מין רחל להדליק בו עצמו כדכח פליו דבר מודליקין ג'
לדכח למימד אמו בעצמה לז' חזי להדליק **א**
אמו רב מין ממוק. פ"ס ז' דהיינו חלב מ

מֵאֵם רַב כְּהֵנָא אִם רַב קֵנִים שְׁאֵרָן עֲרִיכִין
רַב זִסְקָא אֲרַבְעַם דְּחִרְתָּן אֵין עֲרִיכִין חֹב שֶׁל
גְּפִרִית וְשֶׁל רַבֵּב וְשֶׁל קִידָה בְּמִפְּנֵי תַנָּא
גַּבְבֵּה וְשֶׁל קֵשׁ.

לדיקן וכו' מה אין מרליקין. אין מרליקין לא
לא בחסן ולא בכלך ולא בפתילת האדך ולא
גדמדד ולא ביוחקה שעל פני המים. לא
אבשעוה ולא בשמן קי קולא בשמן שרפה
ויה ולא בחלב. נחום המדיא מרליקין בחל
חכמים א' אחד מבושל ואחד שאינו מבושל
קין בו. גם לכש שוכא דאדא. שוכ
עין בעלמ' הוא בעסניותא דאית ביה. ולא
גם אב"י ביתא דר"ק ולא נפ"ן. ולא בכלך.
אשאתניהו לכל נחותי ימא ואמרי כילכ
נחקר ועדי אמ' קושקרא שמה. ולא
האידן אמרי' אחרא בעסניתא דב
בפתילת המדד. שברא. ולא ביוחק' שע'
באי הוא אמ' רב פפא אנכמתא דארבי.

יִטּוֹ עֲלֵיהֶן שֶׁל צִמְרֵי וְשֶׁל שֵׁנֶר. וּפֶתַח וּפִתְּאֵי
קִירוֹתָא. תֵּאֵנָה עַד כֵּאֵן פִּסּוּל פְּתִילוֹת. מִכָּאֵן
פִּסּוּל שְׂמִינִים. פְּשִׁיטָא. שְׁעוּהָ אֶצְטְרִיכָא לֵיהּ.
יִכְאֵנְגוֹר פִּסּוּל פְּתִילוֹת אִמָּא פִּסּוּל שְׂמִינִים. ו
לֹא. וְהָרַב לֹא שֶׁאִמְרוּ אֵין מְדִלִיקִין בְּתוֹן בִּשְׁנֵת
וְשִׁין מִדֶּם מְדוּרָה בִּשְׁנֵת בֵּין לְהִתְמַסֵּב כְּגֵדָה
אֶתְמַסֵּב לְאוֹרָה. בֵּין עַל גְּבִי קִרְקַע בֵּין עַל גְּבִי
וְלֹא אֶסְחָר אֶל לְעוֹשׂוֹת פְּתִילוֹת לְנֶר בְּלִבָּד.

ולא בשמן קיק. מאי שמן קיק. אמ' שמו
ש בכרכי היסוקיק שמו. רב ארוא נ"יה דרב
הה דרב ידודה. אם משרא דקוא. ור' שמעון
יקין דיונה. אם רבה פתילו שאמר חכמי.
יקין בהן. מה טעם מפני שהאור מסבך
מני שאמר חכמי. אין מדליקין בהן. מה טעם
אין מסבין אחר הפתילה. בע מיני אבי מרב
שאמר חכמים אין מדליקין בהן מה ליתן לחוק

ש'הוא ודליק. מיגור' דלסאטאני לאדליק
אולא. אמ' ליה אין מדליקין. אמ' ליה מה
אמ' ליה לפי שאין מדליקין ביום וחבור דבר
ק' בעל גבי דבר שאין מדליק' באין מדליקין
אלהדלי'. אבל להקפות מותר. פ' להקפות
ות ראש הפתלה לרבות אורה. אמ' ר' חננאל
חלב מחוץ וקרי' דגים שנימדה נותן לחובן
ש'הוא ומדליק. הלכות תעוב

[illegible]

ס' אומר אין מרליקין
 בן נשת אב עשין מיה מדרה היסק
 גרול ס' אהרה מכעיר את חסירו : לא ס
 אדנו אלה לעשותה פתילה לנר בלד
 כדמפרס סעמו במוקד : עוף אחר יס
 ויחלבו נותני בנר דולק: משה אדא
 'סן העמי ערעריני מיה נון שקורין
 קצוע : לפי ס' אזור מסבסך נון 'חיכד
 כנבשת תוך הפתילה אל סביב מוכח כ
 כמו סכסכה אכני : אין מוסכין ואת
 להעות : מן כל ס' היקין סעבו
 מושיבו אחר הפתילה : לפי ס' מ
 מרליקין : בענייני גורו קא אמו הא : לא
 ס' אדן דולקין היטב אב להקפות וימרי
 פ' הדכ ס' אב להעבות דאס
 הפתילה כדי להדבות אורה : רמז זל

ס'ת אהרן להסמך נאמר: פ' כל תמניסין רחמי' תמנע מעד דכין טעל ידי נח טעמיה במורה עקמה פלאה' במורה פין מסמך פ' כל' ואם אית' דשרי לאסמךי תמנע מעד טעמיה היך מליקין נח חמה נטת בבל הסמכים ובר' כפימחם נח טעור' טת אמי' לאטרי' א' חזי בדאמך' וזה דאמ' טעמיה לקון אב' לארעט' מע' כבד נח חמה' נח' למחור דדוקא תמניס' דרשות אבד' רב' טעמיס' דמנ' טרי' א' לא לא' דאמי' רינ' מועת' טהה' תמניס' קל אהור' ורבי מוכח גימטלמי' וכן דאמין דברי ה'ס' נח' ט' ד' מהלכ' מנלה וחוכב' וזה טעל בדברי ה'ס' ה'ס' ז' יוא' נח' וזה א' דאבד' דכולה' ד' ב' לא' מוכח' וסמך' ודריס' כיה' טעמ' ידכיה' טל' וסמך' ודב' כ' טל' א' יהו' מ' ריני' מלי' א' אהור' להסמך' וזה

מנחם סוכה: ונאסתר להשתמש כענין
חכמה: משום בואי מצה וז' אפי' ת
תשמיש מצה קאמר' מלי בואי מצה א
איכא: דקא אמרי' בעפ' דלרב דאל' הין
מ'ליקין מנר' לרב כי עטמיה: משא' בואי
מצה כל היכא דקא מ'ליקין מנר' ל
לנר' וזמא' של א' ע"י קסא' טר' -
דכין דמצה ממנה קא מ'ליקין ל'כא' ע
משום בואי מצה: והכא בוי' מלי' טכא'
ז' דעד כאן לא טר' אלא להליקין מנר' ל
לרב משום דתרייהו דרא' מצה כלומר
מצות בר' חכמה וזין טמינו אימ' בעל א
אבל טאך מצות בראה כמא'לות: וז' ר' א
ז' ש"ם בבבא
לה' זקוק

לחזור להדליק, ובשאל הדמיון זל אס-
לחזר מהדליק באל לתקנה וכבה אותה
במעגב אס חייב לחזור ולה דליק ואס מ
מחדל בשם פסית' והיפס זה לשאר
ומשתבש שחינו חייב להדליק דהוא לית
בכנתה טאין זקוק לח דהלתק עומד
ומזה וברר הדליקה ואס באל להדליק
אינו מחדל עליה דהמסת דהלתק הא ע
עבדה' **מחצה**

מיה כתב של היסטור וזל רמס היע לחדש מועד והכל תלך במנהג
 סלואר ביהמלך דמנהג מלך ויחלך התקינו סיה קטנים קרין לרבים
 סוף הן היו באותו הכס שגרו ימים ע' כל בתולות הגמאל שבעו
 למען תחלה ועל ידי חסד בעה נס דאמריק במדרס דבטע סל יחזק
 חסד לה לאח הארצים גביה למכר יתע וחתמה את הארץ ונדרס כלס
 וכל זה סגנו למסל גביה במכסה ותרס' בנג' אחר ל יחזק אחר ל
 כל יום כולו ל כל יום כולו ל כל יום כולו ל

מיה כתב של היסטור וזל רמס היע לחדש מועד והכל תלך במנהג
 סלואר ביהמלך דמנהג מלך ויחלך התקינו סיה קטנים קרין לרבים
 סוף הן היו באותו הכס שגרו ימים ע' כל בתולות הגמאל שבעו
 למען תחלה ועל ידי חסד בעה נס דאמריק במדרס דבטע סל יחזק
 חסד לה לאח הארצים גביה למכר יתע וחתמה את הארץ ונדרס כלס
 וכל זה סגנו למסל גביה במכסה ותרס' בנג' אחר ל יחזק אחר ל
 כל יום כולו ל כל יום כולו ל כל יום כולו ל

לדגדגה במנהג הסמך לפתח. וזכא מנח לה. רב
 אחא בריה דרבא אמ' מימין. ורב ירמיה מרפתא אמ'
 משמאל. והלכת' משמאל. כרי שיהא סמוך מימין ור'
 חבבה כשמאל. והכא דקא בעי לארלוקי ר' תנח
 ור' שבת. כרישא מרליק דחבבה ודור' רשבא.
 ראי מרליק דשבא מרישא איתס' ליה לארלוקי
 דחבבה משום דקביל שבתא עליה. אמ' רב יוחנן
 אמ' רב אסור לדעוה מעות כנגד ר' חבבה. אמ' אבי
 כל מיני דרס עכיד כריכר סתג' חלת דענד כשמאל.
 מרליקין כר' לר'. ומתירין סביר למכר. ודלכה ס'
 שבעין כר' ירה דתג' ר' שמעון אמ' נדר ארס סתג'
 כסאוספסל ובכר' שלא יתסין לעשות חריץ. אמ'
 רבא היה תופס ר' חבבה וקוסד לא עשה ולא כלום.
 מאי מעבא מאן דחזי אמ' לעסקיה הא תקטיל לה.
 ואמ' רבא דרליק מבעניס ודעא לא חזין לא עשה
 ולא כלום. סג' הכא נמי דחאזא אמ' לערס הא ד'
 דקטיל לה. הא ר' תנח. דארליק חרש שומרי
 וקטן לא עשה ולא כלום. סג' דרליק עושה משרה
 ולא דעוה עושה משרה. והג' לא בגי' מעבד משרה נעו.
 אבל אשה ודאי מרליק. דא' ידעוה כל נשי' חיימת
 בנ' חזנה שאף הן הן באותו חס. אמ' רב ששת
 אבסאי חייב בר' חבבה. אמ' רב ששת אמ' ר' זורא
 מיש כי דמיא כר' רב הוה משרה נפלא גפריס' סחי
 אושפיא. לבתר דנסבא אמ' איתא חשוא ווא' לא
 זריב' דקא מרליק עליה כר' ביתאי. ודמ' לאשחזפי
 בפרוסי' הכא ד' אפתח בבא לפשיה אבל איפתח
 בבא לפשיה מדיח' לארלוקי משום חשדא. אמ'
 רב חייא בר' אשי אמ' רב הוה מרליק ר' חבבה ערד'
 לסך. ור' ירמיה בר' אבא אמ' ודחא ר' חבבה חייב
 לסך. מאי מסך אמ' רב יוחנן וס ראשון רמליק
 מסך שלש. ודחא מסך ב'. סכא ואילך מרליק
 מסך ב'. ודחא כבד' א'. מאי מסך אקם לחלי
 נר של חבבה. ושעשה נס' וסדחיו. אמ' רב חנא
 חזר שיש לה ב' פתחי' ערס' ב' נרות. אמ' רבא לא
 אסין אס' סכ' חרות אבל סחא לא ערד'. אמ' ר'
 יתח' אמ' רב הונ' שיש לה ב' פתחי' עולה לב' בני אדם אמ'
 רבא מילא קער' סמן וקפיה פתחו' אס' כפה עליה כלי' ע'
 עולה לכמה בני אדם. לא כפה עליה כלי'. עשויה
 במחורה ואפילו לאחד איה עולה. אמ' רבא פשיט'
 לר' חבבה ור' ביתר' ביתר' ערד' משר' שלום ביתו

לדגדגה במנהג הסמך לפתח. וזכא מנח לה. רב
 אחא בריה דרבא אמ' מימין. ורב ירמיה מרפתא אמ'
 משמאל. והלכת' משמאל. כרי שיהא סמוך מימין ור'
 חבבה כשמאל. והכא דקא בעי לארלוקי ר' תנח
 ור' שבת. כרישא מרליק דחבבה ודור' רשבא.
 ראי מרליק דשבא מרישא איתס' ליה לארלוקי
 דחבבה משום דקביל שבתא עליה. אמ' רב יוחנן
 אמ' רב אסור לדעוה מעות כנגד ר' חבבה. אמ' אבי
 כל מיני דרס עכיד כריכר סתג' חלת דענד כשמאל.
 מרליקין כר' לר'. ומתירין סביר למכר. ודלכה ס'
 שבעין כר' ירה דתג' ר' שמעון אמ' נדר ארס סתג'
 כסאוספסל ובכר' שלא יתסין לעשות חריץ. אמ'
 רבא היה תופס ר' חבבה וקוסד לא עשה ולא כלום.
 מאי מעבא מאן דחזי אמ' לעסקיה הא תקטיל לה.
 ואמ' רבא דרליק מבעניס ודעא לא חזין לא עשה
 ולא כלום. סג' הכא נמי דחאזא אמ' לערס הא ד'
 דקטיל לה. הא ר' תנח. דארליק חרש שומרי
 וקטן לא עשה ולא כלום. סג' דרליק עושה משרה
 ולא דעוה עושה משרה. והג' לא בגי' מעבד משרה נעו.
 אבל אשה ודאי מרליק. דא' ידעוה כל נשי' חיימת
 בנ' חזנה שאף הן הן באותו חס. אמ' רב ששת
 אבסאי חייב בר' חבבה. אמ' רב ששת אמ' ר' זורא
 מיש כי דמיא כר' רב הוה משרה נפלא גפריס' סחי
 אושפיא. לבתר דנסבא אמ' איתא חשוא ווא' לא
 זריב' דקא מרליק עליה כר' ביתאי. ודמ' לאשחזפי
 בפרוסי' הכא ד' אפתח בבא לפשיה אבל איפתח
 בבא לפשיה מדיח' לארלוקי משום חשדא. אמ'
 רב חייא בר' אשי אמ' רב הוה מרליק ר' חבבה ערד'
 לסך. ור' ירמיה בר' אבא אמ' ודחא ר' חבבה חייב
 לסך. מאי מסך אמ' רב יוחנן וס ראשון רמליק
 מסך שלש. ודחא מסך ב'. סכא ואילך מרליק
 מסך ב'. ודחא כבד' א'. מאי מסך אקם לחלי
 נר של חבבה. ושעשה נס' וסדחיו. אמ' רב חנא
 חזר שיש לה ב' פתחי' ערס' ב' נרות. אמ' רבא לא
 אסין אס' סכ' חרות אבל סחא לא ערד'. אמ' ר'
 יתח' אמ' רב הונ' שיש לה ב' פתחי' עולה לב' בני אדם אמ'
 רבא מילא קער' סמן וקפיה פתחו' אס' כפה עליה כלי' ע'
 עולה לכמה בני אדם. לא כפה עליה כלי'. עשויה
 במחורה ואפילו לאחד איה עולה. אמ' רבא פשיט'
 לר' חבבה ור' ביתר' ביתר' ערד' משר' שלום ביתו

חזי כסס מרליק למעוה כן ביום הכפרי' כן הוא רשאי להפסיק ולקבל ע'
 מלי' כסס' סג' יעשה חלכה סכס' כסס' מוסת ליום הכס' כך יס'
 מוסת למס' בראר' כס' כסס' ריחא כל מקום סכ' סכס' מוסת' מוחל
 על סקס'. מוח' דקא' סג' מוס' סכס' הוא מרליק אס' מוס' סכס' חס'
 סכס' הוא מרליקין מוח' הכי הוא אס' מיה חס' סכס' סכס' סכס' סכס'
 סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס'
 סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס'
 סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס'
 סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס'
 סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס'
 סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס'
 סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס'
 סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס'

חזי כסס מרליק למעוה כן ביום הכפרי' כן הוא רשאי להפסיק ולקבל ע'
 מלי' כסס' סג' יעשה חלכה סכס' כסס' מוסת ליום הכס' כך יס'
 מוסת למס' בראר' כס' כסס' ריחא כל מקום סכ' סכס' מוסת' מוחל
 על סקס'. מוח' דקא' סג' מוס' סכס' הוא מרליק אס' מוס' סכס' חס'
 סכס' הוא מרליקין מוח' הכי הוא אס' מיה חס' סכס' סכס' סכס' סכס'
 סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס'
 סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס'
 סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס'
 סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס'
 סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס'
 סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס'
 סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס' סכס'

שהיו מתעבין ארבע תעניות שבת שבי ושלשי ורביעי וחמישי ואומר מיין המאורע באומע תפלה דהיינו עבד ליל כביסמו חף על פי ש יוכל וזאת כל הלילה מתפלל תפלות תעניות מאחד שנכנס היום והביטו חזק רב הוכח שנסכת תעניות יחיד שקבל עליו תענית אפס שאוכל כל הלילה לאחר מתפלל תפלות תעניות וכתב רמ"ז ז"ל דאין אין רגילין להתפלל תפלות תעניות אפי' בזהרית שמו יאמר לו אונס או חולי או בולמוס ויטעוס כלום ונמנה סקר בתפלתו אבל בתוספות אמר דלכא למימאס להכי דאפי' יאמר לו כן אינו סקר כיון שבאעה שהתפלל בתעניות הית' וזוהי לרבי

וכתוב השיר יהיה לכם כליל התקדש חג לילה המקודש לחג טעון סירה לילה שאין מקודש לחג אין טעון סירה וראש השנה ויום הכיפורים לוי רבי מעוס דרבי אבהו דאמר רבי אבהו אמר מלאכי השעת לפני הקדוש ברוך הוא וכו' ובשאר יומי אין היחיד גומר כן את ההלל ומליייה אמרינן בפרק היה קורא ימים שאין היחיד גומר בהן את ההלל אפי' בחצונו הערב פוסק וכתב הרב בעל הלכות ז"ל דבי אמרי ימים שאין היחיד גומר היחיד דקאמר לאו דקא' דאפי' רבים נמי לא נצרי ליה אלא כל שאין יערא מקובצים יחד קרי יחיד ומאסו קרי להי יחיד דבי מכבשי כוליהו יערא פליגי למיט' הלילה על כל עיה וציה פנגליין מוחכ' וזוהי לו בר דהא ר כבי אקלע לטוב וזוהי דהיוד קרי הלילה כ בדאמרי ליקון כבי לאפוקיטורי ואפ' יצטבור הוה ויש טאעיל מיהא דלאו דוק אינו יחיד ולול דבגלוב מיהא קורא דהי רב סב' לאפוקיטורה ואס איתא דבגלוב סיידי לקרות אמרי צע' לאפוקיטורה עד דישמעו אי מדלנין ביה או לא לא וזו כי אמריכ' ימים שאין היחיד גומר היי' משום דבב' ממנה דא קריין אותו כו' לוב אב' אין הכי במי דמדיכא אינו חייב לומר אותו כלל יכל הדמין ז"ל כבב נסבר הלכותות דמשה ימים על פסח וזה חדש לאו חד דינא אית להו ממנו דמשה ימים על פסח כיון דאיקרי מועד מהייבין למקרי הל' לא בגלובלייה אמרי צע' היה קורא ימים שאין היחיד גומר את ההלל בין פרק לפק כוסק' כלומר כ בקרית שמע' ודוקא מפני הכבוד דא לאו הכי לא וכדאמרינן התם ברב בר שבת דאלין לקמיה דרבינא בימים שאין היחיד גומר בהן את ההלל ולא פסקי ליה למש' כשלושים ואמרי משום דלא חשיב עליה דרבינא כלומר דלא חשיב מפני הכבוד דלאו רביה ולא משגל בזהרה קיה' אבל הלל דראש חדש אינו בגלל זה שאין צורך בין יחיד אין גומרין לא קריין מתקנת רב' משום דלא אקדש צע' מלאכי השיר יהיה לכם כליל התקדש חג לילה המקודש לחג טעון סירה שירה שאין מקודש לחג אין טעון סירה כראית בערכין' הילכך בשעה ימים על פסח קורין בגלוב ומכרכין' והיינו דרב בר שבת ז"ל פסק ליה רבינא' ואס אית' דלא מכרכין אמרי לא פסקי ליה' אבל בראש חדש קורין ממנהגא ואין מכרכין שאין מכרכין על החכמה' וכן כתבו בשם רמ"ז ז"ל דכיון דבמההנהגא בלחוד תליא ע מילת' אין מכרכין עליו בדאמרי בערטה כביט ולא כד' שאן קסבר מתנה ככא' היא' אבל אמרי אומר דדוקא על חביו ערבה דאינה לא חכמה בעלמא שאין מכרכין אבל בגלל דראש חדש מכרכין וכבינא כזה כלל גדול אמר בירוש' חס הלכה דמשפת כידך דאה היאך צבור כ מהי' וזהו כן' ומכאן הוא שמכרכין על ההלל' תנא יחיד לא יתחיל ואס התחיל גומר' כלל אפי' לכב' בגלל שמהג לאמרו הא צבור אבל כל יחיד ויחיד לא ימנעו הכי אמר דאפי' בגלל לא יתחיל כלל ואס התחיל גומר יאכל צב' אפי' לכתחלה מתחילין' ואחרי' אל אפי' לבד' אין יערא קאמרי דכיון שלא הגנו לא יתחיל בין יחי בין רבים וכדכרינא לעיל ומיהא חס התחיל גומר ומכאן ה' אפס' ז"ל כדאז' דלכבי בגלל קאמרי' וכלל דכל הכי מילי דאזלינן בהו בטר מתמא' מעי' וזה

ערבית שחרית ומנחה מתפלל שמונה עשרה ואמר מעין המאורע בטומע תפלה ואם לא אמ' אין א מחוירין אותו ואין בהן קדושה על הכוס ואין בהן הוכרה בכרכת המזון מרא שמעין דמי שטעה ולא אמ' ענו בתפלות תענית שאין מחוירין אותו וכו' שמעין דמי שטעה ולא הזכיר על הנסים בתפלה בתוכה ובפורים שאין מחוירין אותו לפי שאין מחוירין אותו לא בימים שיש בהן קרבן מוסף כגון ראש חדש וחולו של מעד אבל יום שאין בו קרבן מוסף כגון תעניות ומעמדות וחגות ופורים אין מחוירין אותו ותנא בתוספתא בזהרית כל יום שאין בו קרבן מוסף כגון תעניות ומעמדות חנוכה ופורים ערבית שחרית ומנחה מתפלל שמונה עשרה ואמר מעין המאורע ואם לא אמ' אין מחוירין אותו וכל יום שיש בו קרבן מוסף כגון ראש חדש וחולו של מעד ערבית שחרית ומנחה מתפלל שמונה עשרה וא' קדושת היום בעבודה ואם לא אמר מחוירין אותו איבעיא להו מהו להזכיר של חנוכה במספין כיון דלית בה מוסף לא מדכרינן או דילמא יום הוא שנתחייב בר' תפלות רב הונא ורב יהוד' אמרי אנו מוכיר רב נחמן ור' יוחנן אמרי מוכיר והלכתא כותיהו דאמר' ירושע' בן לוי יום הכפורים שחל להיות בשבת המתפלל תפלות נעילה עריך להזכיר של שבת יום הוא שנתחייב בר' תפלות הכא נמי יום הוא שנתחייב בארבע תפלות ולפיכך הוא מוכיר והוא דאמר רב גידל אמ' רב רח' שחל להיות בשבת המפטיד בגבאי אינו עריך ל להזכיר של ראש חדש שאמלא שבת אין נביא ב"ח לית הלכתא כותיה מירא דר ירושע' בן לוי אמר רבא יום טוב שחל להיות בשבת שליח צבור חוויר לפני התיבה ערבית אינו עריך להזכיר של יום טוב שאמלא שבת אין שליח צבור וירד ערבית ביום טוב יוכן הלכתא ואי קשיא לך דא דאמר' ירושע' בן לוי יום הא שנתחייב בחמש תפלות הכא בערב שבת דין הוא דלא עריך שליח צבור ערבית לירד לפני התיבה ורבנן הוא דתקון משום סבבה אבל הרמב' ביזם הכפורים יום הוא שנתחייב בחמש תפלות והני תמני יומי דחנוכה מחייבין בהו למסמר הלילה בכל יומא ויומא דאמר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחנן שמונה עשר יום בשנה יחיד גומר בהן את ההלל ואין שמונת ימי חנוכה ויום טוב דראשון של פסח ויום טוב של עצרת ושמונת ימי חנוכה ויום טוב של פסח ויום טוב של עצרת אבל הלל דר"ח לאו דאורייתא לא מנהגא הוא וטעמו הכי לאגמירין ביה חלילה לא מדלגי דלוגי דאמרי רב איקלע לבבל פסח הוא דקאז' חלל נ"ח סבי לאפסוקיטורה כיון דשמעינא דמדלגי ואולי אמר שם מנהג אבותיהם בירוש' תנא יחיד לא יתחיל ואס התחיל גומר חילין א' בעי יחיד למקרי חלל ב"ח קרי לי בלא ברכ'

ומשלג רלויג

פירק במה מרליקין

היה דקתי טעורין ממס דסביחא לאו דכלי קוסטא חייבין בצבית ודבא
פריי. ולא עייך למתבי טזו אדסרין. ובית הלל מחייבין דרדס מוהבין
ואיבא בטור. ר' תלמידיו פדיו אדסרין. פטר ניה דהלכה בבית הלל דרזי.
מאדאיתא יהיה דרבנן גזר בהו. ומסם בבית לילה. פתח יטלו בבית ה
המיוחד ליליות ויטל בו צבית ומבטא לרובם כלאים טל. טיפיקא טעור
דבטת לילה. לא מחייב בצבית דכתיב ודאיטא חות. ובטמות דרבנן.
וכי רין רין מחייב לעשר דבית. התורה לפטור דחייב. ומסרין
מל תעטא טאכ. וזו היא טעם דס' זל. ותכרנא כקנא מל דרבנן ניה.

מתני' אין מדליקין בשמן שריפה ביום שבת
ר' יסמעאל ואין מדליקין בעטרן כפני כבוד השבת
וחכמים כתידין בכל השמנים בשמן שושמין בשמן
אגונים בשמן צנונות בשמן דגים בשמן פקתות ב
בעטרן ובגפס ר' טרפון ואין מדליקין אלא בשמן
זית בלבד גמ' אין מדליקין בעטרן מטאמר
רבא מפני שריחיו רע גזירה שמא ינחמו ויטאו אמר ליה
אביי ויטאו טאנא או הדלקתו בשבת חובה דאמר
רב חסדא ואמר ליה אמר רבא בר רב חנן אמר רב
הדלקתו בשבת חובה רחיצת ידים ורגלים סומן
ערבית רשות ואני אף מיעוה סאי מיעוה דאמר רב
יהודה כך היה מעתה של ר' יהודה בר אבאי ערב
שבת מאנין לו ערובה מלאה מים חמין וחוזין בה
פנזידין ורגלין ומתעטף ויושב בסדין המצוינין וד
ורוסה למלאך וי' עבאות והיו תלמידיו סומן סמנו
כנפיה בסתן אמר להם בני לא כך שניתי לכם סדין
בעצית בשפופרין ובה סחייבין והלכה כבה ואיגרו
סבור משום בסת לילה תנא ר' שמעון בן אלעזר
אין מדליקין בערי כאי מעם אמר רבא סתן שריח
נודף גזירה שמא יסתפק ממנו אמר ליה אביי וליטא
מר מפני שרואו עף אמר ליה דא ועוד קאמינא דא
מפני שה' עף ועוד גזירה שמא יסתפק ממנו תר אין
מדליקין בטבל סמא סחול ואין ערד לוסר בשבת
ביצא בו אין מדליקין כנפט לבן סחול ואין ערד לה
בשבת בשלם נפט לבן ספני שה' עף אלא מכל טיטא
מטאמר קרא ואני תנא לך את משמרת תחמתי
בשתי תחכות רבותי כי יברא את תחמה טהורה

עֲלֵה אֶת הַלֵּלֶךְ כִּי צִבְּרָתָהּ חֲדָה
 יֵשֶׁן סִעָרָה חֲשֹׁבָה לֵאלֹהִים בְּחֻמָּם אֶחָד
 וְאֵיךְ מִן הַדְּרִיךְ מִדְּרֹךְ לִיה מִחֲנֶה שֶׁנֶּעַ
 מִיָּדָה חֲדָה אֲנִיכָה בְּרַחֲמֵי הַתֵּם
 מִסֵּם הַמִּשְׁכָּחִים הַיָּחִיד אֲחֵרִים אֲחֵד
 וְאֵיךְ מִשְׁכָּחִים בְּרַחֲמֵי יְהוָה נִדְרֵי כְּרֹתֵה
 וְכֵתֵב בְּיָדֶךָ וְלֹא שֶׁכָּחֹשׁ הָיָה לִי דְרֹךְ לִי
 לְדֹרֵם אֲחֵרִים לִי הָיָה לִי לִהְיוֹת בְּעֵלָם
 אֲבָל הַלֵּלֶךְ כִּי חֲדָה עַל מִנְתּוֹ עֹבֵד עַ
 שֶׁתִּהְיֶה הַלֵּל עֵצֶן בְּרַחֲמֵי יְהוָה מִשְׁכָּחֵת
 עַד שֶׁנֶּעַם אֶחָד מִן הַלֵּל לְכַדֵּךְ לִשְׁמֵם
 הַתֵּם מִחֲלֹקֶת וְעֻמְדוֹת אֵין צִדִּיק לְהַדְרִיךְ
 לֵאלֹהִים מִיִּחוּרֵי אֶת כְּבֹד הָרֹם מִי אֶחָד
 כְּבֹדֵה הָרֹם כְּבֹדֵה וְלֹא כְּבֹדֵה אֶחָד מִן הַכֹּחַ
 וְכֵן מִלֵּךְ מִשְׁכָּחֵת וְהָיָה מִן הַלֵּל דְּרֹךְ
 דְּרֹךְ צִדִּיק לְהִיטֵף מִיָּמֵם רֵם בְּיָדֶךָ אֶפְלוֹ
 הֵב אֶחָד כְּבֹדֵה מִלֵּךְ לִי שֶׁיִּשְׁכַּח מִיָּדֶךָ
 דְּהֵינִי מִשְׁכָּחֵת וְכֵן כְּתֹב בְּרַחֲמֵיךָ וְלֵךְ
 בְּדִרְכֵיךָ וְכֵן אֲחֵרִים רַחֲמֵיךָ הֵם זֶל
 מִשְׁכָּחֵת הֵם הֵם מִחֲלֹקֶת וְעֻמְדֵי צִדִּיק
 לְכַבֵּד וְלִחַד וְלִהְיוֹת לִיכֹחֵם לֵאלֹהִים הֵם הֵם
 כְּבֹדֵה וְכֵן מִלֵּךְ יִקְרֶה וְכֵן מִלֵּךְ אֶחָד
 רַחֲמֵיךָ וְכֵן מִלֵּךְ רַחֲמֵיךָ עֲרִכְתִּי
 עֲרִכְתִּי עֲרִכְתִּי בְּרַחֲמֵיךָ

המחזיקין שדינן על פסח ובהן נזכרת
 על תבלת וכן על בלויים ואלו מחזיקין
 היתה דרש' מחזיקין לא תלבו פסח
 גרילת תבואה לך מחזיקין כפי כמות
 לפי שלא היה תבלת כדרינן שלהם בית
 המחזיקין מן התבלת ללא דרש' ה
 מחזיקין ודין הא ליתיה מחזיקין אלא ה

ואת הריח נסאה מה תרומה טהורה אין לך בה לא משעת דרמה ואילך אף תרומה נסאה אין לך בה לא משעת
דרמה ואילך - כתנו כל הדין מן העין אין מדליקין אם אפשר וכל הדין מן העין אינו נסאה אלא אם
אפשר - פתילת הנר שקפלה ולא הבהבה ר' איעזר או נסאה היא ואין מדליקין בה ר' עקיבא או כהורה הוא וסדיקין
בה - נג' פתילת הנר - פלוגת דר' איעזר ור' עקיבא במכר הוא - בשלם לענין נסאה כרא פליגי דאמ' ר' אלעזר
קפלה אינו מעיל ור' עקיבא סבר קפלה מעיל - לא לענין הדלקה במא' פליגי - אמ' ר' איעזר אמ' ר' אישעיא וכן אמ' ר' אבהו
בר אבהו דבא בג' על ג' מצומצם עסקי וכו' שחל להו בעש הוא ודכע אית להו להא דר' יהוד' אמ' ר' ראם מסקי בגלי
ואין מסקי בשערי כלים - ודכע אית להו להא דאם עולא המדליק ערד להדלי' בחוב הדין - ר' איעזר סבר קפלה אינו מעיל
ובמילת קמית קיב' וכן דאדלי' ביה פורת' היא ליה שבר כלי' וכן קא מדלי' בשער כלי' קא מדליק - ור' עקיבא סבר
קפלה מעיל וכי קא מדליק בהיתר קא מדליק - אמ' ר' יוסי הנו ויתנת ג' על ג' מצומצמות ולא ידענא לכא הילכת' ונר קא
כתיב רב אדא בר אבהו אליבא דר' יהוד' טפ' כר' יהודה כל' וסי' אמ' ר' אבהו רב אדא בר אבהו נר
שהקין קב בבקעת ישראל מסיקה בנפואת חושש ואיס' דבר' יהוד' סל נולד הוא ואס'ר - וסתר' בג' לרסין דר' איעזר
קאמ' - ליה וליה לא סל כר' יהוד' ואמאי כין דאדליק ביה פורתא שבר כלי' קא עבדיה וכי קא מדפך בשער כלי' קא מדפ'
אל מעב' דסתני' קא ספ' שויה לא סל כר' יהוד' - רבא אמ' הני מעב' דר' איעזר שול' ליקין בפתילה שאנה מחורבת ולא
במדינתין שאין מחורבין לא הוא דתני רב יוסף ג' שאמרו חזין מצומצמות לסאי הלכתא לענין נסאה וכדתני ג' על ג' ש'
שאמרו חזין מן הכלל דבר' ר' שמעון וחבמי' אמרי' ג' על ג' מצומצמות - רב המנוא אמ' רבא נפחת משלשה על שלש' עקב'
ואידא ר' איעזר לבעי' הור' עקיב' למעמיה דתני פחות מג' על ג' שותקינו לפקק מ' את המדחין א' לקח את הדיחין או
לנער מ' את הקדרה בין מן המוכן בין שאינו מן המוכן טהור - ר' עקיבא א' מן המוכן נסאה - שלא מן המוכן טהור - ואמ' עולא
ואיתיה רבה בר בר חנא אמ' ר' יוחנן ורקי' לא שפיה דבר' חבל טהור - הניחו בקופסא דברי' הכל נסאה לא נחלק לא שחלאן
במגד או שהניחו אחורי הדלת דר' איעזר סבר בין במגד בין שהניחו אחורי הדלת מוכן הוא ונסאה הוא - ור' יהושע סבר
בין שתלאו במגד בין שהניחו אחורי הדלת לא מוכן הוא וטהור הוא - ור' איעזר דקאם מוכן הוא ונסאה הוא דלבי קופסא
מוכן הוא ונסאה הוא - דקסבר ר' איעזר כין שלא ורק לא שפיה בין שהניחו במגד בין שהניחו אחורי הדלת אחטובי' אחטובי'
וכמי' שהניחו בקופסא חקא דמי' ונסאה הוא - ור' יהושע דאם מוכן הוא וטהור הוא לא קאם מוכן לבי קופסא דאמ' - לעיל
הניחו בקופסא דברי' הכל נסאה - אם כן היכי קאמ' ר' יהושע מוכן הוא וטהור הוא - לא דא' מוכן דאמ' ר' יהושע לא אקופסא
קא' לא לא שפיה קא' - וחבי' קאם בין שתלאו במגד בין שהניחו אחורי הדלת כין שלא הניחו בקופסא מוכן הוא לא שפיה
וטהור הוא - דלא דעתיה עליה ואי' חשוב לבי' כלום - והנה דאשפיה לא שפיה הכנה לבי' נסאה - ור' עקיבא בתלאו
במגד סבר כר' איעזר וד' מוכן לבי' נסאה ולדעתיה אחורי הדלת סבר ליה כר' יהושע דאם טהור וד' כס' שורקו לא שפיה

הראשון שבהם כחלה וכבדה כרו על מולד וספחה דמו ועוד שצרכי הבית תלוין בה: כפ' תורה: לארץ: העומד לשחיטה הסל אומר חדרו השטין צער סלל יקום ויהא עורכו להשליכו: כך זו הולא והיה צד מולד מוזמן פירענות: ומכאן: פומתין: קטנותי מכל החסדים: הוקטנו וכתמיענו: וזכותי בשביל החסדים אשר עשית עירי: חדש יוצא לשון: ספגנין מציין: טס ומציין: דומה כמי שמתחדש לשדיונו: וגרע מעולה לגדלו: לידן להוליכו: למי שופט: חס כדראשו: חסאא בעלמא: מיוחס קל: וכתבנו לקולר: ה' טי מתחדש לשדיונו: וגרע מעולה לגדלו לידן שאין דין: טס אלא להדין

על כרחון חומר וצריך פרקליטין גדולים עליה למטה: שחלת הרבה עד שצריך ל לעלור ולשטול למשכב: ואלו הן: פ פרקליטין: דעולה למטה בבית דין של מעלה תפוצה ומעשים טובים: וזכר חין לך לשלם: עולות והקדשות שתרם: משכבך: אשתך: א תתן חתך ללחית את כבודי: לפני ה המלאך: וזכר של הקדש: כי שגה הוא: בעונב קפצתי לברדך ולא אשלם: על ק קיכך: בשביל קל נדרך: בעון בטול תורה: ויש אומרים בעון בטול מוזה: ו יש אומרים בעון בטול ציית: לבלתי יהיב טעמא בעמא: בכך איש יהודי: שצד הכך יחזיק עשרה אכסים: מכל לשון הרי שבע מאות לשכני לשון ואריבע ככמות יט לו הדי אלפים ושמונה מאות: שכלת חס: שלא ראה בו דבר ערוה ש שיא מותר לטכא ונאז שוכא: מריבה רבה: מדיה כנגד מדה: וכמי וכמהני מתים כשהן קטנים: ואהבתם כעלית ממנו: והיכי כמי מדיה כנגד מדה: כ במכונס: באורות יין ושמן: ומתוך כך מארה בשערים: שמוכרין ביוקר: בחלה בעון חלה: ודפקדתי: כמי לא כפקד ממנו איש:

כלומר אמצע את שעריכם שכתבם

אם חברה בסיד ובחרסית מותר: והא אנן יוצר תנן: אא אימא בעין יוצר: מתני' המכבה את הנר מפני שהוא מתיירא מפני גוים מפני לסטים מפני רעה ואם בשביל החולה שיש בו סכנה הוא מותר סוגיא דשמעתא אם חולה שיש בו סכנה הוא מותר לכבות לכתחלה ואפילו לר' יהודה: ואם חולה שאין בו סכנה הוא לר' שמעון לא יכבה ואם כבה פטור אבל אסור: ולר' יהודה חייב חטאת: מתני' כחם על הנר כחם על השמן כחם על הפתילה חייב: ר' יוסי פוטר בבולן חוץ מן הפתילה מפני שהוא עושה פחם: גמ' אסקה ר' יוחנן דר' יוסי לעולם כר' שמעון סבירא ליה: והבא בפתילה שצריך להכבה עסקי דבהא אפי' ר' שמעון מודה דקא מתקן מנא: מתני' על שלש עבירות נשים מיתות בשערת לדתן על שאין והירות בגרה ובחלה ובהדלקת הנר: גמ' בשעת לדתן: מאי טעמא: אמר' יצחק היא קלקלה בחדרי בטנה לפי תלקה בחדרי בטנה: תיעננה: חלה והדלקת הנר מאי אכא למימר: בדרש ההוא גלילא קמיה דרב חסדא: אמר הקב"ה רביעית דסנתתי בכס על עסקי דם ה הוהרתי אתכם ראשית קראתי אתכם: על עסקי ראשית הוהרתי אתכם: נשמה נתתי בכס שקרייה נר על עסקינן הוהרתי אתכם: אסאתם משמרים

אותם משב ואם לאו אני נוטל נשמתכם מכם וזאי שנא בשעת לדתן: אמ' רב נפל תורא חדדו סבינא: אמ' ר' יוחנן לעולם א ילך אדם במק' סבנה ויאם שעושין לו נס שכא אין עושין לו נס ומכאן לו מוכיותיו: ואמ' ר' יוחנן מאי קראה קמנתי מכל החסדים: אמ' ר' יצחק בריה דרב יהושע לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה שאם יחלה אומרים לו הבא וכות והפטר: חש בראשו רומה למי שנתגורו לקולר: עלה למטה ונפל למשכב דופה למי שהעלוהו לגדרום לידן שכל מי שעלה לגדרום לידן אם יש לו פרקליטין גדולים גיעול ואם לאו אינו גיעול: ואם פרקליטין גדולים שזוכה ומעשי טובים: תנא ר' נתן או' בעון ביטול נדרים מתה אשתו של אדם שנ' אם אין לך לשלם למה יקח משכבך מתחתך: ר' אום' בעון נדרים בגו' ובנותיו של אדם מתים בשם קטנים שנ' אל תתן את פיר לחטא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגה הוא למה יקצוף האדם על קולך וחבל את מעשה ידך: ואהן מעשה ידיו של אדם או בגו' ובנותיו: תר' בעון נדרים בגו' ובנותיו של ר' שמעון בן יוחאי ר' יהודה הנשיא או' בעון ביטול תורה: ויש או' בעון ביטול מוזה: ויש או' בעון ביטול ציית: אמ' ר' שמעון בן לקיש הוזהרין במצות ציית שכל הוזהר ומקיים מצות ציית זוכה ומשמשין אותו שני אפים וטמונה מאות עברים שנ' כי כה אמר יי: עבאות בימים ההמה אשר יחיוקו עשרה אנשים מכל לשונות הגוים והחזיקו בכנה א' ש' יהודי: תנא ר' נחמיה אומר בעון שנאת חנם מריבה רבה בתוך ביתו של אדם ואשתו מפלת נפלים ובנותיו מתים בשתן קטני: ר' יעקב בר' יהודה אום' בעון חלה אין ברכה במכונס ובארה בשערים משתלחת וזרעים ורעים ואחיים אוכלין אותם שנ' אף אני אעשה ואת לכם וגו': א תיקרי בהלה לא בחלה: ואם נותנין מתברכין שנ' ראשית עריסותיכם תתנו לכהן להניח ברכה א ביתך: בעון ביטול תרומות ומעשרו שמים נעצרים מלהוריד מל ומטר והזקק הוזהר והשטר אבד ובני אדם רעים אחר הפרנסה ואין מגיעין שנ' ציה גס חוס גול ומימי שלג שאול חטאו: תנא ר' יעקב בשביל דברים שצוית אותם כימות חמה ולא עשאו גילוי מימי שלג: ואם נותנין מתברכין שנ' הביאו את המעשר א בית האוצר ויהי מרף בביתו ובחנותו נא בואת א' יי: עבאות אס לא אפתח לכם את ארזות השמים ודריקותי לכם ברכה עד בלי די: מאי עד בלי די ער שיכלו שפתותיכם מלוט רי: בעון גיל הגבאי עולה ודורעב הוזהר ובני אדם אוכלי בשר בנדרם ובנותיהם שנא שמעו את הדבר הזה פרות הבשן אשר בדר שומרין העושות דלים הרועות אביונים וגו': בעון עניו הדין ועוונת הדין וקלקול הדין ועון ביטול תורה חרב וזכר בא לעולם ובעזרת באה ובני אדם אוכלין ואינם שבעים ואוכלין לחם במשקל שנ' והבאתי עליכם חרב וגו': בעון שבועת שאו ושבועת שקר וחלול השם וחלול שבת חיה רעה באה לעולם ובהמה בלדה ובני אדם מתמעטין והדרכ' משתומם: שנ' ואם באה לא תסור לו: וא תיקרי באה לא באה: בעון שפיכות דמים בית המקדש חרב ושכינה מסתלקת מירא' שנ' לא תחניפו את הארץ ולא תמא הארץ וגו': הא אסאתם מכבאין אותה אין אני שוכן בתוכה: בעון גלוי עריות ועוון השמטת שמטין ויבלות גלות בא לעולם ומגלוי אותן ממקום ובאין אחרים ומיטבים תחתיהם שנאמר ולא תקיא הארץ אתכם כאשר קאה: בעון נבלות הפה עצת רבות וגזירות קשות מתחדשות

גמ' תנ' אם חברה: בעל הבית בסיד או בחרסית מותר: כעין יוצר: ס סחברה פטור: כתנ' המכבה את הנר וכו' מפני גוים: פיר' להם יום חיד שאין מביחין להדליק כר אלא מפני כרסית סיה: ונמצי' להגיס: סלל יראו שיש בס שוכ אדם ויראו עליו: מפני רוח רעה: הבאה לפגועו וכפאיונו רואה כח לו: פטור: כדמפר' כנא: גמ' סוגיא דשמעתא וכו' ואם חולה שאין בו סכנה הוא לר' שמעון: דסביר ליה מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה: לא יכבה ואם כבה פטור אבל אסור: דהא כמי כמי אינו צריך לגופו: ולר' יהודה: דסבירא ליה ד

דמלאכה שאינה צריכה לגופה: חייב ע עליה חטאת: מתני' כחם על הנר וכו' כשהוא חם על הכר ומשום הכי מכה אותו: אי כמי כשהוא חם על השמן או על הפתילה: חייב: ד דסבירא ליה לתק' דאפ' דהא כמי אינו צריך לגופו חייב עליו: וכו' יהודה: ורבי יוסי פוטר בכלן: דקסבר ר' יוסי מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור עליה: חוץ מן הפתילה: מוקי לה בגמרא בפתילה שצריך להכבה שלא יהא כבה מוכני יום דכמי: וזה צריך לגופו שיא הלה כחם ל לחמו כ כפיחא להדליקה: והיינו ד דקתני מפני שהא נעשה פחם: שהא נ מתכין ממנו לעשותה עכשיו פחם: אלא ככמי צריך לגופו מיידי: על שלם עבירות וכו': כשעת לדתן: בגמ' מפר' שעת מלא שכל בשעת לדתן: גמ' בחדרי כבנה: מקום הדם: רביעית דס':

חיי אדם תלוי בו: ראשית קראתי אתכם: כדכתיב ראשית תבואת: על עסקי ר ראשית הוזהרין אתכם: חלה: כדכתיב ראשית עריסותיכם: הדיני נוטל נשמתכם ומתבר' רביעית ומכס: ויכנה פחם: ויכנה סה ראשיתכם: וכשיה כנאו על כך מדאמרינן בראשית רבה היא חברה חלה של אדם שעל ידו נטור אדם ה

שבת

למה כבדתי בלה לחוזה ונחמ
מוכבתי לפי זרותי ועשתי
פי זרות היושב אכלו וסאמני
לבו לכך ממירק ענמו מוסא
הדרורן כסרו מתקפה ועב
לא יעורך רעלא יגור עמך י
ט כי חין רפיהו כבדתי ונח
פלכתי דמסמעי עמיר הא

[illegible][illegible]

38

[illegible]

ועד זאת הכובעים ארבעת מילין. ותביא בני הקהל לי ימורה אחת עבדיה של
 הקניע אחר מעשרה ביום תרע כמה מהלך חרם ביום עשרה כסאלו מעלות
 השחר עד הכן החמה ארבעת מילין ומסקיפת החמה עד זאת הכובע ארבע
 מילין. שאלו לה ימורה משקיפת החמה ועד זאת הכובעים פסחו לילה ארבע
 מילין. תירץ ר'תם דשמי פקיעות חן דמשתקע החמה דשעתין היכי מסיף
 פקיעת החמה כלום משעה כנסקעה בריקע והייא עדיין כנגד הלונה ולפי
 שלא עברה הלונה ועדיין אינה מהלכת. המורי בישה עני בריקע מאד יחזיק
 כנגד מקומה. ומסקיפת החמה דרביא כסבאיה היכי מתחלת פקיע החמה
 שהתחילה ליכנס בריקע. נמוך סמחה

מקיעה עד זמן כצד המעטות: הוא חזק
השקיעה שלשת מילין ורביעי והכי מוכח
בירושלמי שאין בן המעטות מהחל עד
סוף השקיעה דרביה יהושע ר' הונן הלכנה
בתקופתה החליל גלגל חמה לפרק' ו
ותחל גלגל הלכנה לעל' וזו היא המעטות
אמר ר' חנינה סוף גלגל חמה לפרק' והקטן
ותחלת גלגל הלכנה לעלות' פ' ר' חנינה
מסבס לה לברית דקפ' ר' אבהו סוף גלגל
חמה: ומכאן למדנו שאין בין המעטות
ותחל' עד פסח סוף גלגל חמה: סוף
וכמוצא מתחלת השקיעה עד זמן בין ה
השקיעה שלשת מילין ורביעי והכי מוכח
ז'ל פסח' האבות בכל התלמוד לתוספת
שמוסיפין תחול על הקדש שאי משל' לזמן
שיא' בעבור שהשמש זורח' על הארץ דח
תבן וכו'ן זה מתירי עם השמש ואי חש'
גם בן שיא' בזמן בין המעטות עד ר'
ותוספת אינו אלא עשה וכן המעטות הפק
כרת הוא וחייב אטם תלוי ופסח' בין ה
המעטות טעמא פסח' אלא ודאי זמנו
של תוספת דיני מתחלת השקיעה שאין
השמש כדלה על הארץ עד זמן בין ה
המעטות והזמן הזה שיהיה שלשת הי'
ורביעי' דעה לעשותו כולו תוספת ששה
דעה לעשותו מקצת מומנו בלבד עשה' ו
וכלבד מוסיף אי זה זמן שיהיה דמי יום
תחול על הקדש' ונא' מ'ינח תוספת
שבתתו חלל תוספת' בידי' ירדנו ר' כי
משבתת לז' שומן בין המעטות אינו ירדו
לתוספת שאין השמש הוא כאשר מבין' ו
המעטות ולהלן לילה גמור הוא ועד סי' ו
שעה היא מוסיף והולך' ול' כעין שא' ו
בירושלמי דרכות דרבי'ן ההם וכל' ד
דימחזון תלמוד כוכבים דדמיין כדמי' ו
כוכבת' כלל' רב'ין סומך יחז' היו
משבתין אסור כעשיית מלאכה מעט' ו
תוספת' אלא **להרבא** לשמיעה
ארתן' **בשיעורא** דרבנן וכלי' כבד פ' יט'
למעלה סוף לאחד כשבת'ק השמש מעל
הארץ הוא יום גמור כשיעור' שלש מילי
ורביעי ואזינו זמן הוא דאף לתוספת' ו' ס'
דעה מוסיף כולו מחול על הקדש ושם' ו
דעה להוסיף ממנו אלא מקצתו ושא' פ'
הילכך דמיין דקיס ליה שיעורא דרבנן'
אפי' לחד כשבת'ק השמש מעל הארץ
דעה להדליק מוליק' ומשום הכי אלא ליה
דעה לשמיעה לרביה'ה ולז' קיס לר' ב'
בשיעורא דרבנן מוצא עליהם להדלי' את
הנר ארז'א' שיש' ארש' דקלי' בימתי'
חזו תרבי' מ'יטעו על הקורות שמלך
למטה: ונב'ר'א עיר'י' כלל' מ'יתבב'ן
בעורבים אימתי יכבשו לנקיהם' אי כאי'
ארז'א' עש' הוא שבת'ק היא כדמיה'
מזריחת' השמש וזילך כדמיה' מעט'
מעט' וכבד' היום היא פתוחה לגמרי'
מוכאן וזילך היום סתומה'
מעט מעט וכל זמן
סוף פתוחה

ספיקא דרבנן הוא וספיקא דרבנן לקולא " אמר רבא
מפני מה אמרו אין טומנין בדבר המוסף הכל ואפי'
מבעו יום גזיר שמא ירתיעו פ' הא דתנ' במה טומנין
ובמה אין טומנין אין טומנין לא כנפת ולא כוכל ולא
כמלח ולא כסיד ולא בחול ויהי כולו דבר המוסף
הכל נהנו ואין טומנין בהן אפילו מבעוד יום גזירה
שמא ירתיעו אמ' ליה אביי אי הכי בין השמשות נמי
נגזר אמ' ליה סתם קרחת בין השמשות הותרות
כן אמר רבה מפני מה אמרו אין טומנין בדבר שאין
מוסף הכל משחשכה פ' כגון פירות וכסות וכנפי
יונה ולא התירו לכסות בהן לא מבעוד יום אי נמי
ספק חשיכה ספק אנה חשיכה כדתנן ספק ח
חשיכה ספק אנה חשיכה אין מעשרין וכולי אבל
טומנין מכלל דאמחשכה וראי אין טומנין את החמץ
גזירה שמא ישמן ברמץ ואתי לאחתויי בגחלים
הר בין השמשות מן היום ומן הלילה ספק כולו מן
היום ספק כולו מן הלילה מצילין אותו לחומרא
לשני ימים ואיזה בין השמשות משתשקע החמה
וכל זמן שפני מורח מארצין הכסף התחתון ולא
הכסף העליון בין השמשות הכסף העליון והשוה
התחתון לילה דברי ר' יהודה ר' נחמיה אומר כרי
שילך אדם משתשקע החמה חצי מל יור יום אומ'
בין השמשות כהרף עין ואי אפשר לעמוד עליו זה
נכנס וזה יוצא הא גופא קשיא אמרת אי זהו בין
השמשות משתשקע החמה וכל זמן שפני מורח
מארצין הא הכסף התחתון ולא הכסף העליון ל
לילה ויהדר תאני הכסף התחתון והשוה העליון לילה
הא הכסף התחתון ולא השוה העליון בין השמשות
אמר רבה כחד ותני אי זהו בין השמשות משתשקע
החמה וכל זמן שפני מורח מארצין הכסף התחתון
ולא הכסף העליון נמי בין השמשות הכסף העליון
והשוה התחתון לילה ורב יוסף אמר רב יהודה אמ'
שמואל הכי קתני משתשקע החמה וכל זמן שפני
מורח מארצין יום הכסף התחתון ולא הכסף
העליון בין השמשות הכסף העליון והשוה התחתון
לילה אמר רבה בר בר חנה אמ' ר' יוחנן הלכה כרבי
יהודה לענין שבת והלכה כר' יוסי לענין תרומה
דלא אכלי כהנים תרומה עד דשלים בין השמשות
דר' יוסי הא דפסק ר' יוחנן הלכה כר' יהודה לענין
שבת לא ידעי' איבא דמאן פסקה איאבא דרבה
ואיאבא דרב יוסף וכיון דלא איברי' לן כמאן מינו
פסק עבדי' לחומרא דאיסורא הוא וספק איסורא
לחומרא ועוד דסוגיא בכוליה תלמודא כל היכא
דאפליגו רבה ורב יוסף הלכה כרבה בר משרה
קנו ומחצה הילכך משתשקע החמה איתקדיש
ליה יומא ואסיר בעשיית מלאכה אמר ר' יהודה אמ'
שמואל כוכב א' יום שנים בין השמשות ג' לילה אמ'
ר' אסי בר אבין משגרא ג' ככבים ולא ככבים גדולים
שגראין כיום ולא ככבים קטנים שגראין בלילה אלא
בעוננים אמר ר' רבא לשמעיה אתון דלא ידעיתו
שיעורא דרבנן דאיאבא שמשא ביש דקליא אולקין
שגרא ביום הפעתן בסתא חזו תרגולי' גברא חזו עורבי'

[illegible]

תנורבנן

שם תוקעות' אף התרועעות בחינן שסדר שלהם תוקעות' מתרועע ותקיעה' לבטל את העם ממלאכה שבשדות' מלשדור מולחצו מתקעין אותה מבעד יום כרי' מיהא שיהא שיהא ליכנס לבית ולקמית צרכי סגורה ולהכיב' כדי לבטל עיר ממלאכה' מומח' מלשית לחלון תפלין' והלכות הנר גרביעית' כדי לצלות דג קטן או כדי להדליק פת בתוכו' וצריך ים שיהא כרי' מיקדמו ביה שחיו מומח' התקיעות כדי להסוץ מחול על הקדש' ומקדמו מיריע ומקדמו' והרי' שם' ושוכת' אל עלי' שם' שם'.

פרק בירה בס' בירה

שהתקיעה' בירה ים בה מקום שפיתר' פתי קדרות כחאורי' בנח' ומתקין עליה קדרה' קס' זכנות הסבלים הנמאין' שגדה לאחר קבירה' ודרי' מומח' לקמן בספר מלא' גבבה' שפיתרין מן הסדה' כומקין עליה קבשיל' ולא חיישינן שחא יחתה בטחלים' חמר קדש וגבבה אין להם גחלות' גפת' פהלות שחומאין שהחיוצו שוכן' ער סיגורין גחלים מן דמוסין' הכל ונענן פרישית בספרין דלעיל שחא יחתה בטחלים' או עד שיתן את האמר' על גבי נחל' לכשוק ולנכין כך פריש' זל' לפי שהחא מפרש זה הספק אף שהחאנה דכל פסחוק וקמס' סכירא ריה שחא מוסין' הכל' וכן כתב טהרה מקומות' בהלכה דכחב' הח' הל' זל' שחאיה לרשי' זל' לרש' כן משי' מלאה פרק בירה' כן פתי' שהחאנה ס' ק' מנה מדליקין ותחלת' בנה מומחין' ולא כדירא דהיך איסור' פכידה קאמה אינה מוהשת' הכל' והרי' הוא עצמו זל' פירש' לבי' בסוף פרק טנה' מדליק' משי' מה אמרין אין מומח' כדיר' המוסין' הכל' מבעד יום גר' שחא ימחין' מומחין' רמין היינן אשר הועדכ בטחלי' אלהם לרשי' פתח' האמר מוסין' הכל' הוא' וכן' הוא חל' שחאין' מומח' את' ד'טונן' וכל' שהחאנה את' הספק מוסין' הכל' הוא' וכן' פס' היך איסור' דכי' כפן' את' האמר' דהיינן כדירה' כל' דה' כח' מוסין' בסמוך' בה' ל' היא' מוסין' הכל' ונת' דאמרינן' במדיר' דגחלים' שחומות' דרי' הן' כבירה' קטומה' וכדיר' דגחלים' שחומות' מוסין' הכל' טפי' מומחין' אלא' ודיר' עיקרן' ס' דכיים' כדיר' רבי' ר'א'י' נאון' ודיר' אפרי' נאון' זל' פתי' דהכל' לא' אשר' בהחאנה' כלל' אלא' כגון' שהקדרה' יוסטת' על' כפא' סל' ברא' וכיונ' כ' או' שהיא' תלחה' באבנים' היך' פולי' הקדרה' נענין' בטחלים' וממס' הכי' כל' סדוק' וקטום' דאחא' היכר' שחא' דעני' מלחמת' בטחלים' מרי'.

עד שיצורף' או עד שיתן את האמר' מוסים' כדיר' הנורף' צריך' סיגורין' כל' צרכו' כלומ' מלא' יסאין' סס' גחלים' כלל' וכקוטס' אמרין' מן' מה' דתני' הלכה' עליה' כעורת' של' פסחין' דהיא' אמרה' אפי' לא' קוטס' כל' צרכו' כלומ' מלא' צריך' לקוטס' עד' מלא' כיכר' סס' אס' כלל' ודרי' ממי' משחמ' לשבין' קאמיה' בנח' רינן' ומדאמר' לקמן' דנחלי' שחומו' או' סכנת' עליה' כעורת' פ' פ' ת' דקה' דרי' היא' כקוממה' ומשי' ממי' דייק' דתני' פסחין' את' האמר' מולח' קתי' שחאין' חאש' משחמ' דקטומיה' בבל' סהו' כני' והיינן' נענא' דקטומיה' פני' לן' בבל' דהו' ובערישה' בעי' גרישה' נגזירה' ממוס' דבערישה' הי' גרף' מקמת' גחלים' והיינן' מקמת' אין' בטחאיות' היכר' כלל' אבל' מומחין' פסחין' אשר' על' גבי' כל' גחלים' הי' עבר' ליה' היכירא' בטחלות' וכן' מומחין' אס' כן' דבערף' בעינן' סיגורין' כל' ערכן' מלא' יסאין' בטחלים' כלל' היינן' אמרינן' לקמן' דבער' אפי' גרף' אסור' וכיון' מלא' נסאיה' סס' גחלות' כלל' למאי' ביחוס' לדי' פירשו' דהיינן' טעמא' ממוס' דכיון' דתמור' כפי' תכליה' אפילו' גרף' מומחין' כמי' סס' גחלים' להחשות' ואפי' לשהי' בבירה' להחמין' ונכנסו' בבל' זה' הדוחק' משי' שדא' בידנא' מן' מה' דתני' הגורף' צריך' לטאט' בידו' הדא' אמרה' הגורף' צריך' סיגורין' כל' צרכו' ואין' תירוצו' ממוס' אלא' ממוס' דכיון' דלא' מיתמר' אלא' תגריה' דרבנן' בלא' אינן' דין' לגזור' וכל' גזירות' הללו' תפשו' אטו' בירה' וסירה' ממוס' חמין' לשיכך' מלאה' ליה' דברי' היכר' רבינו' ודמיה' הל' זכר' לבריה' ממוס' דגורף' היינן' סיגורין' כל' גחלים' לצד' אחד' אבל' אס' גרף' את' ה' הכל' ואמיה' לחזן' אפילו' כחמד' מרי' דליכא' למיחא' למידי' ממי' דאמרינן'

כירושלמי' צריך' לטאט' בידו' לא' קשיא' לי' מידי' ממוס' דאפסד' דבמקום' הכמה' הקדרה' בלבד' הוא' שחאין' כן' וכדכ' אפי' לי' שפיר' טפי' ממי' דאמרינן' ד' דקטומיה' פני' בכל' דהו' וכדכ' צריך' לטאט' בידו' לפי' סכין' שחאין' כסא' לצד' אחד' מהכירה' בדין' הוא' שיהא' צריך' להיות' ממוס' הקדרה' כדיר' ונחלים' לגמרי' ולא' תפסי' לך' ממי' אס' איתא' דכחלוק' גחלים' לצד' אחד' פני' דרי' אכעיה' לן' בגמ' מהו' לסמוך' בפסוק' דשירי' וכל' שכן' הוא' שהיו' מפידין' דופן' הכירה' לא' קושא' היא' דהתם' לא' עביר' מעשה' להכירא' והכל' עבד' מעשה' ב'ש' אמר' חמין' כוונת' עני' עליה' לאמר' גרישה' וקטומיה' דלא' צריכי' לבטולי' וליכא' למיגזר' שחא' יחתה' אבל' לא' ת' תבשיל' דכיון' דתבשיל' צריך' בטל' וחתה' מרי' ב'ש' גרף' אטו' אינן' גרף' ב'ש' אמרי' כוונת' ולא' מחזירין' דמיוני' כמבטל' בשבת' וכן' לא' אמרי' אף' מחזירין' החול' וצריך' וקוטס' ואמרינן' בגמרא' לרברי' האמר' מחזירין' מחזירין' ואפילו' בשבת' ומדאמרינן' כפי' בשבת' מכלל' ד' דעקר' פלוגתיה' ברא' היינן' וכי' היינן' אס' כן' לבט' למה' לא' מחזירין' פי' בתוספות' דכל' שהוא' סמוך' לחשיכה' כל' כך' כ' שחא' תבשיל' עוק' אינן' יכול' להתחמס' מבעד' יום' לבית' שחא' אסור' וכל' כי' היינן' גופא' מוקד' חזרה' וכי' היינן' לה' ע' על' גבי' כירה' מקמי' הכי' מוקד' שחא' אפסד' גם' כן' שחא' היה' התבשיל' חס' כל' שחא' היה' עוק' לא' היה' שיהא' ביום' כדי' להתחמס' אסור' לב' שחא' מומחין' גמרי' הרחוק' ובית' הלל' סרי' וייני' דאמרינן' בגמרא' דאף' על' גבי' דעקר' פלוגתיה' בחול' לרברי' האמר' מחזירין' מחזירין' ואפילו' בשבת' ובתנא' דתוספות' דמרי' ש' אפי' כי' היינן' גופא' חס' בגרפה' כשחא' לבית' הלל' כשחא' בגרפה' דכל' ש' שהוא' סמוך' לחשיכה' כל' כך' אסור' ולא' כדירא' לי' כן' ממוס' דבית' שחא' לטעמיה' חלי' דכע' ככחלו' מלאכות' שארס' מ' מתחיל' מבעד' יום' הוא' אס' כעשה' מקטס' מיעשה' שלהם' קודם' לחשיכה' אבל' לבית' הלל' דמיתירין' נכולן' עס' השחמ' כדאיתא' בעירקא' קמא' אפי' אין' שחא' ביום' כדי' להתחמס' שרי' וממוס' הכי' אמרינן' בגמ' לרברי' האמר' מחזירין' מחזירין' אפילו' בשבת' ממוס' דלהחזיר' המוקד' לחשיכה' לא' אצריך' לה' לבית' הלל' ד' דהא' בבל' האמלאכות' כולן' הן' מתירין' עס' השחמ' לא' ממוס' דחזרה' דשבת' גופיה' היינן' דאצריך' לאפלו' אבל' אין' הכי' כ' דאפילו' כשחא' בגרפה' מבעד' יום' שרי' והקשו' בתוספות'

לחזיר' קדרה' על' גבי' כירה' בשבת' דהא' אמרינן' ביום' טוב' צריך' המכין' דביענתא' קדרה' חביתא' ופירא' מלמטה' למעלה' אסור' ממוס' אלא' עיר' ז' זל' דרי' אסור' חכמים' בבי' היינן' גופא' כחא' ער'א' היינן' מלי' בשעשה' הדפנות' תחלה' ואחר' כך' הכסוי' אבל' חסא' שרשי' הכירה' כער' עשיית' מליה' לא' אחמור' דכפן' לאסור' ליתן' קדרה' על' גבה' ואעב' דאמרינן' בספר' המזניא' תפלין' גבי' צריכה' דרי' דאמר' ליה' כדיר' בנח' ופיר' בה' טפח' למחר' מוסין' על' אהל' ער'א' היינן' ושרי' ד' דממוס' טעמא' דשירי' הא' לא' טייר' אסור' אעב' דהתם' ממי' הדפנות' כער' הן' עשיית' אחר' ז' זל' דהתם' דמיתחו' אהל' טפי' בלא' עשיית' דפנות' אסור' אבל' קדרה' דלא' דמי' לאלה' כולי' היא' לא' אסור' חכמים' בבל' עשיית' דפנות' גמ' אכעיה' להו' הא' לא' יתן' לא' יחזיר' הוא' ממוס' שחאין' בשבת' כדירא' כמבטל' חס' אינה' קטומה' וכי' קתי' מתבי' בית' שחא' אחר' נטלין' אבל' לא' מחזירין' וכן' הכי' קאמר' דבר' זה' מלמכות' כ' פ' ח' דבית' שחא' אחר' וכו' והכי' איתא' בגמ' אבל' לשהות' שהכיה' הקדרה' מבעד' יום' מומח' להסתחא' לכשתחשך' על' גבי' כירה' אעפ' שאינה' גרופה' וקטומה' ומוס' חכמי' היא' דאל' כל' שהוא' למאכל' בן' דרסא' מומח' לשהות' על' גבי' כירה' אף' על' פי' שאינה' גרופה' וקטומה' ופסא' לן' דאמר' אפילו' דא' אסור' דהא' כתר' דסקלין' ואמרינן' לן' מזה' למאן' וכו' היכר' אפ' זל' מכיא' חיות' הללו' לסינע' למילתיה' דקיימא'

אמרינן' ביום' טוב' צריך' המכין' דביענתא' קדרה' חביתא' ופירא' מלמטה' למעלה' אסור' ממוס' אלא' עיר' ז' זל' דרי' אסור' חכמים' בבי' היינן' גופא' כחא' ער'א' היינן' מלי' בשעשה' הדפנות' תחלה' ואחר' כך' הכסוי' אבל' חסא' שרשי' הכירה' כער' עשיית' מליה' לא' אחמור' דכפן' לאסור' ליתן' קדרה' על' גבה' ואעב' דאמרינן' בספר' המזניא' תפלין' גבי' צריכה' דרי' דאמר' ליה' כדיר' בנח' ופיר' בה' טפח' למחר' מוסין' על' אהל' ער'א' היינן' ושרי' ד' דממוס' טעמא' דשירי' הא' לא' טייר' אסור' אעב' דהתם' ממי' הדפנות' כער' הן' עשיית' אחר' ז' זל' דהתם' דמיתחו' אהל' טפי' בלא' עשיית' דפנות' אסור' אבל' קדרה' דלא' דמי' לאלה' כולי' היא' לא' אסור' חכמים' בבל' עשיית' דפנות' גמ' אכעיה' להו' הא' לא' יתן' לא' יחזיר' הוא' ממוס' שחאין' בשבת' כדירא' כמבטל' חס' אינה' קטומה' וכי' קתי' מתבי' בית' שחא' אחר' נטלין' אבל' לא' מחזירין' וכן' הכי' קאמר' דבר' זה' מלמכות' כ' פ' ח' דבית' שחא' אחר' וכו' והכי' איתא' בגמ' אבל' לשהות' שהכיה' הקדרה' מבעד' יום' מומח' להסתחא' לכשתחשך' על' גבי' כירה' אעפ' שאינה' גרופה' וקטומה' ומוס' חכמי' היא' דאל' כל' שהוא' למאכל' בן' דרסא' מומח' לשהות' על' גבי' כירה' אף' על' פי' שאינה' גרופה' וקטומה' ופסא' לן' דאמר' אפילו' דא' אסור' דהא' כתר' דסקלין' ואמרינן' לן' מזה' למאן' וכו' היכר' אפ' זל' מכיא' חיות' הללו' לסינע' למילתיה' דקיימא'